DE VARIIS LITHOTOMIÆ METHODIS.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

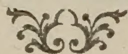
Quas, DEO JUVANTE, & Præſide M. JOANNE-BAPTISTA - GUILLELMO FERRAND, Facultatis Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Clariſſimi viri M. GEORGII DE LA FAYE, Profeſſoris Regii, Vicario & Succeſſore à Rege deſignato, Regiæ Chirurgiæ Academiæ Conſiliario, antiquo Anatomes & Chirurgiæ in Scholâ practicâ Profeſſore, Regiæ Scientiarum, Litterarum & Artium Academiæ Rothomagenſis Socio, nec non Imperialis Apathiſtarum Academiæ Florentinæ Socio extraneo, *tueri conabitur* PETRUS DUBUT *Noviodunenſis, præclaræ Artium Facultatis Magiſter in Univerſitate Pariſienſi, magni Noſocomii Pariſienſis Chirurgi primarii adjutor, Theſeos Auctor.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

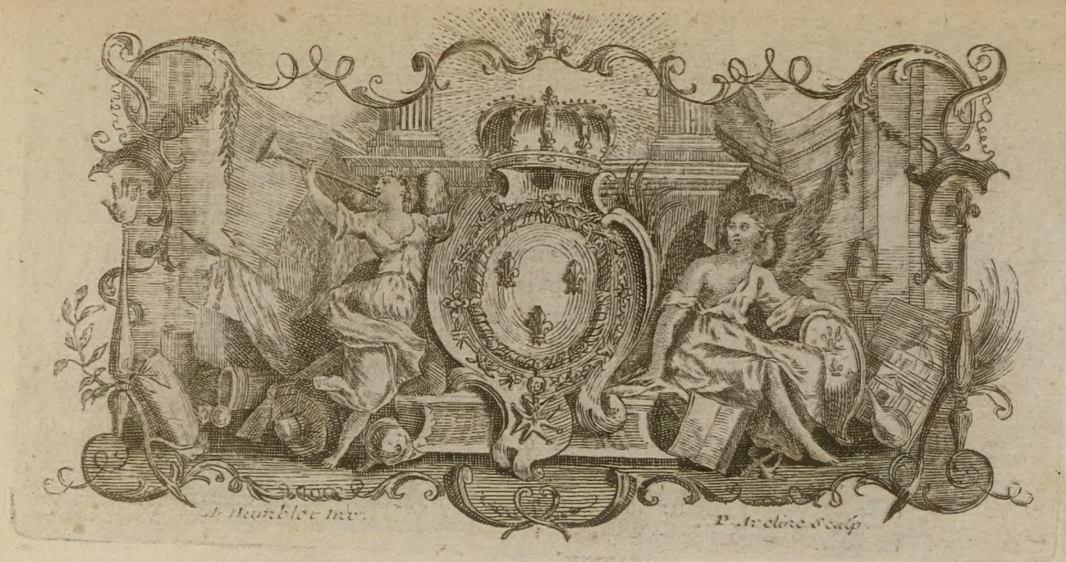
Die Sabbati, 3ª. Octobris, à ſeſqui-Secundâ poſt meridiem ad Veſperam A. R. S. H. 1772.

PRO ACTU PUBLICO
ET
SOLEMNI COOPTATIONE.



Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirurg. Collegii Typographi.

M. DCC. LXXII.



D. O. M.

DE VARIIS
LITHOTOMIÆ METHODIS.
THESES
ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

NON modò ipſiuſmet vitæ legibus, ſenio confecti, fato ineluctabili fungimur miſeri mortales, ſed etiam dierum ſummam brevem, mille dolorum ac ærumnarum ſpecies, abripiunt; lucis & vitæ reos, in dies morbi nos accuſant. Varios inter cruciatus, quibus afflicta ingemiſcit familia humana, nullus certè crudeliùs vexat, quàm calculi in viis urinariis præſentia, nil atrociùs quàm acuti dolores, quos diù noctùque irrequieti ac infelices ſyſiphi, patiuntur. Artìs ſalutaris laudi ac incremento ſint, doctæ tot ſolertiùm Chirurgorum elucubrationes, qui Lithotomiam ad hunc

usque perfectionis gradum, feliciter evexere. De hâc operatione dicturi, partium Anatomen, paucis delibabimus.

Vas carneo-membranaceum, vesica in pelvi sita, urinæ collectioni ac expulsioni dicata, variâ, pro vario statu ac ætate, figurâ donata, vulgò in collum, ubì densior est, in corpus, cujus sinus dexter ac sinister, ac in fundum dividua, triplici membranâ, exteriori nempè peritonæo continuâ, interiori quæ *nervea*, sensu exquisitissimo, præsertìm circa foramen anterius, præditâ, humore mucoso obductâ, & inter utramque membranâ *Musculosâ*, corporatur. Alii plures describunt. Celeberrimus *Lieutaud*, unicam tantùm, quam saccum membranaceum vocat, admittit (*a*).

Tria sunt vesicæ foramina, quorum duo veluti conniventia, ureterum extrema, inferius verò aliis majus, in urethram abiens, *cervix* dicitur. Pone collum, protuberantia seu vesicæ *uvula* à D. *Lieutaud* detecta, in conspectum venit. Quandòque morbosa, turgida, effluxum urinæ denegat, ischuriamque producit.

Uvulam inter ac ureteres, *trigonum*, eâdem ac vesicæ cervix substantiâ conflatum, exquisitè sensile prodit; undè acutissimi calculosorum dolores, cùm vesicæ collum, corpus extraneum infestat.

Continuo urinæ stillicidio, fictitius sphincter, cujus fibræ carneæ falsò supponuntur, non obstat. Lotium in vesicâ depositum, retinet annulus spongioso-ligamentosus, osculum cervicis ambiens, in statu naturali clausum tenens, donec ejusdem ligamenti actio, tunicæ musculosæ, huic magnâ ex parte adhærentis, contractione, superetur.

In urethram, canalem spongioso-membranaceum, sub syncondrosi pubis, peculiari modo incurvatum, corporum cavernosorum sulco firmiter adhærentem, vesicæ cervix abit; his corporibus & involucro ligamentoso usque ad glandem, ubì liberè hiat, firmatur & sustentatur.

(*a*) Acta Reg. Scient. Acad. ann. 1753.

Urethræ principium & veſicæ cervicem, *proſtata*, unica glandula, ſpongioſa, robuſtâ membranâ cincta, poſteriùs ambit. Hujus excretorii ductus, cum duobus oſculis veſicularum ſeminalium, in eâ urethræ parte, quam *verumontanum* vocant, liquorem ſuum effundunt. A proſtatâ ad bulbum, urethra ſola ac libera progreditur, quæ pars *membranacea* audit.

In regione perinæi, tria muſculorum paria. *Erectores* ab oſſibus iſchii, utrinque in corpora cavernoſa deſinunt. *Acceleratores*, partìm ab ani ſphinctere, partìm à muſculorum tranſverſorum tendine oriundi, poſteriorem urethræ partem conſtringentes, in corpora cavernoſa itidem abeunt. *Tranſverſales* ab oſſibus pubis, infra bulbum inſeruntur.

Vesicam urethramque, rami pudendarum tum interni, tum externi, arteriarum hypogaſtricarum propagines, alluunt. Venis ejuſdem nominis, ſanguis revehitur. Nervi, à ſympathicis majoribus & ſacris, procedunt.

Calculorum natura & cauſæ, res altioris indaginis, abſtruſior & extricatu difficilior, nobis videtur, quàm ut de eâ, quid certi ſtatui poſſit. Calculi inter ſeſe differunt, vel ratione ſitûs, numeri, conſiſtentiæ, vel ratione molis, figuræ, aut coloris. Horum in veſicâ præſentiam, judicio præſumptivo indicant, vaga quædam & oberrans circa pubem titillatio, aut dolor ad extremum uſque penis protenſus, pondus moleſtum in perinæo, teneſmus, erectio penis ~~involuntaria~~, mictio crebrior, aut interrupta, acerbis ſæpè doloribus comitata. His accedit, quod quandòque calculoſi, fæces excernendo mingunt, aut mingendo, fæces excernunt. Tentata, vel digito in anum immiſſo in viris aut puellis, in vaginam autem in mulieribus, vel cathetere, quod clarius, exploratio, certitudinem Phyſicam de calculi exiſtentiâ, ſæpiſſimè parit. Calculorum diſſolutionem incaſſùm, vana litonthripticorum farrago, promittit. Horum extractionem, in quibuſdam circumſtantiis, prudenter procraſtinandam, indicatio curativa expoſtulat.

Lithotomia, negotium difficile, operatio antiquiſſima, *Hyppocrati*, qui de eâ, non de tanquam operatione novâ loquitur, nota, ratione ſexûs duplex eſt. De lithotomiâ

in viris institutâ, tantummodò dicemus. Hæc multifariàm, vel relativè ad instrumenta quibus perficitur, vel relativè ad partes ferro subjectas, dividitur. Undè *parvus apparatus* primò cognitus, ob suam simplicitatem sic dictus; *magnus apparatus* ob instrumentorum quibus celebrabatur multitudinem, ita denominatus; *altus apparatus*, seu *sectio Franconiana*; quartus licet ordine veniat, *apparatus lateralis*, cucullato cuidam Fratri *Jacobo* vulgò tributus, ad remotissima sectionis Celsicæ tempora, hunc referendum, meritò censemus.

In sectione Celsicâ, seu parvo apparatu, obliquè à raphe ad tuberculum ischii, digito in anum intruso, super calculum, hamulo vel forcipe educendum, inciditur. Hæc methodus, primo intuitu, ob suam simplicitatem, aliis anteponenda videretur; attamen, multis incommodis, imo & periculis obnoxia, difficillimè perficitur; si quidem, super calculum, sectio fieri nequit, quin scalpri acies obtundatur, quin repetitis vicibus partes lædantur; undè contusiones, irritationes pessimæ aliaque id genus. In pueris multotiès feliciter instituta, adultis, quia calculus ad collum vesicæ non potest adduci, non convenit. Licet, referente *Celso*, cervix vesicæ solùm, non ipsa vesica, incidenda statueretur, juxta annotationem *Heisteri* (*a*), ad extractionem calculi, ipsam incidi necessum est. Juxta eundem auctorem, vesicula seminalis sinistra, fortè & quandòque ureter, vulnerari possunt. Sectionem Celsicam, denegato, propter canalis angustiam aut occlusionem, catheteri aditu (posito possibili), vel calculo urethræ aut collo vesicæ impacto, tentandam existimamus, aliàs eliminandam.

In magno apparatu, à *Joanne de Romanis* invento, à *Mariano Sancto* descripto, altiùs infra scrotum juxta raphe, bulbus urethræ non incidendus, secatur, quæ resistentiam offerunt partes secandæ, non inciduntur, undè infiltrationes pessimæ, undè dolores atrocissimi, dilacerationes, contusiones periculosissimæ, &c. Licet summâ Chirurgorum dexteritate ac in dilatando prudentiâ, pluriès ista operatio

(*a*) Disputat. Chirurg. Halleri, Tom. IV, p. 170.

per ſe lethalis ſucceſſerit, licet ab illuſtriſſimo *Maréchal* emendata, ſensìm neglecta, tandem penitùs exolevit.

In alto apparatu, vel urinâ retentâ, vel injecto liquore ſufficienter dilatatâ ac prominente veſicâ, pene conſtricto, ad pubem, cavendo ne ſeptum peritonæi lædatur, pars anterior veſicæ inciditur. Primus hac arte *Petrus Franco*, in puero, calculum craſſiorem, quem fruſtrà per perinæum extrahere tentaverat, miſericordiâ motus, ſuaſu parentum, audaci ac doctâ manu, feliciter eduxit, fauſtamque ſuam inventionem, poſteà reprobavit. Sectionem Franconianam, in Galliâ D. *Pibrac* hujus-ce Collegii Magiſter, in Angliâ *Cheſeldenus* & *Dowglaſius*, &c. proſpero cum ſucceſſu, tentavere. Veſicæ amplæ & ſanæ, huic operationi conveniunt. Parvæ, corrugatæ, contractæ, ſuppuratæ, morboſæ, hanc-ce non patiuntur. Plura reſponſis patebunt.

Incisionis Celſicæ difficultates & incommoda, ſectionis Marianæ defectus ac pericula, apparatûs lateralis rectiùs inſtituti, utilitatem demonſtrant. In hac operatione, cæſis obliquè partibus à raphe propè anum ad tuberculum iſchii, ſectis parte membranaceâ urethræ, collo veſicæ & glandulâ proſtatâ, tolluntur obices; via patet facilis introductioni inſtrumentorum ac eductioni calculorum; quia tunc veſicæ collum, ut marſupium, circumquaque dilatari aptum, ampliatur ac diſtenditur. Vulnus triangulum refert, cujus apex in veſicâ, baſis verò versùs tegumenta. Ratione ac experientiâ freti, hujus-ce methodi excellentiam, in pleriſque caſibus, prædicamus, modò tamen, omnibus ritè perpenſis, ſolæ partes quæ reſiſtentiam offerunt, ſalvis aliis, prudenter ac cautiſſimè incidantur. Hujus conditionis defectu, rudis erat, temeraria ac lethalis, Fratris *Jacobi* methodus, qui ſpecillo præ ordinariis curvo, nullâ rimâ ſulcato, in veſicam demiſſo, pugionem audacter, nullâ arte, nullo duce, in veſicam propè anum infigebat. Modò has, modò illas partes, modò collum veſicæ, modò ipſius corpus, modò veſiculam ſeminalem, imò ureterem & inteſtinum rectum, incautè incidebat; quandòque aciem inſtrumenti, veſica eludebat. Undè manca, periculoſiſſima, nec tuta, licet lateralis, iſta Lithotomia. Talibus rationum momentis ductus, vir optimæ notæ, in rebus Chirurgicis ac Anatomicis verſatiſſimus M.

Mery, Fratris operationem reprobavit. Hujus egregii viri judicium, posteritas docta, adhuc veneratur.

Ex imperfectâ heremitæ methodo, maximam utilitatem, locum incisionis retinendo ac catheterem sulcatum longiori rostro donatum adhibendo, percepit *Rawius*, cujus operatio felicissima & innumeris propè successibus confirmata, non perfectè noscitur, si quidem ab illo quærentibus, quomodò secabat, responderet, *lege Celsum*. Attamen, *Albino* si fides, spatio ureterem & collum interjacenti, non nihil in posteriori parte, corpus vesicæ incidebat: quod nobis certum ac indubitatum non videtur, si quidem ex indè pessima sobolescere debuissent accidentia, infiltrationes putà, contusiones, vesicularum seminalium ac ureterum vulnera, quæ tot faustis, quibus inclaruit successibus, famosissima hæc methodus, manifestè opponerentur.

Viam à descriptione *Albini* prorsùs diversam, in Angliâ *Cheseldenus*, in Galliâ DD. *Perchet* & *Garengeot*, hujus-ce Collegii Magistri, invenere. Principium legitimæ Lithotomiæ, ab illis idem operantibus, cautissimè servatur; obliquè cæso, propè anum, à raphe ad tuberculum ischii, perinæo, quæ resistunt, pars membranacea urethræ, cervix vesicæ & prostata, illæsis aliis partibus, inciduntur. Undè facilis instrumentis aditus, minùs difficilis calculorum exitus.

Respectu habito ad partes operationi subjectas, Lithotomia lateralis bipartitur.

In primâ, pars membranacea urethræ, cervix vesicæ ac prostata, plus minus-ve inciduntur. Hæc sub se continet methodos seu modos *Cheseldeni*, celeberrimi *le Cat*, D. *Haukins*, D. *Pouteau*, D. *Moreau*, &c. Licet inter sese, hi modi, genuinæ Chirurgiæ surculi, naturâ non differant, attamen relativè ad varias modificationes, ad varia instrumenta, ad majorem minorem-ve earumdem partium incisionem, aliquid discriminis interest.

In alterâ, corpus ipsum vesicæ, in spatio triangulari, quod ureteres & vesicæ cervicem interjacet, secatur. Hæc Lithotomia sub se habet methodos Fratris *Jacobi*, *Rawii* juxta

Albinum, nec-non D. *Foubert* & D. *Thomas*, hujuſce Collegii Magiſtrorum. D. *Foubert*, urinâ, vel liquore injecto repletâ veſicâ, acu triquetrâ longâ, cujus cannula ſulcata, inter anum & tuberculum iſchii in veſicam adactâ, partes obvias, obliquè ſursùm, rimâ cannulæ duce, cultro peculiari, cujus lamina angulum obtuſum cum manubrio efformat, incidebat. D. *Thomas*, inſtrumento compoſito, acum triquetram, ſcalpellum in vaginâ reconditum ac conductorem referente, ſub oſſibus pubis in veſicam intruſo, partes obliquè deorsùm ſecabat. Hæc lithotomiæ lateralis ſpecies, licet quibuſdam glorietur ſucceſſibus, multis incommodis obnoxia, nobis tuta, non videtur.

Has omnes ſuprà dictas methodos, minutìm exponere prolixius foret, omnium ac ſingularum deſcriptionem, utilitatem, difficultates, ſi quæ ſint, ac incommoda reſpectiva, vivâ voce, pro ingenii modulo, enucleare conabimur, modum ſpecialem Lithotomiæ lateralis in magno Noſocomio Pariſienſi, multis abhinc annis feliciter adhiberi ſolitum, à Clariſſimo M. *Moreau*, præceptore ad cineres colendiſſimo inventum, à nobis pluriès fauſtè inſtitutum, nondùm Publici Juris factum, ex profeſſo particulatìm expoſituri. Sic ſe habet.

Ægro paululùm obliquè collocato, Chirurgus catheterem ſulcatum, valdè curvatum ac roſtro longiori donatum, in veſicam immittit; ſiniſtrâ manu catheterem tenet, quod tutius, ita ut versùs inguen dextrum paulò inclinet & alterum extremum ſpecilli, nempè curvatura, inter erectorem ſiniſtrum & ejuſdem lateris acceleratorem, obliquè promineat, ubi tùm magis aut minùs diſtinctè pro differentiâ habitûs-ægri externè perſentitur : dextrâ autem lithotomum prehendit (*a*) eoque integumenta communia incidit, ut mos eſt, à digito circiter tranſverſo ſupra anum, ad tuberculum iſchii; partibus exterioribus cæſis,

(*a*) Lithotomus noſter idem ferè eſt ac ille quo utebatur *Rawius*; ut videre licet tabulâ quintâ in libro qui a D. *Ledran* inſcribitur, *Parallèle des différentes manieres de tailler.* Inſtrumentum illud linteolo involvendum eſt, ita ut, in adultis & obeſis pollice circiter denudatum ſit, minùs verò pro ratione ætatis.

lithotomi cuſpidem ; versùs angulum plagæ ſuperiorem , in catheteris rimam demittit Chirurgus ; deindè catheterem ſublevat, ut urethra ab inteſtino recto removeatur, & lithotomo facilior pateat aditus, quem, majori adhibitâ diligentiâ, uſque ad ſulci ſpecilli finem impellit : quo facto, rursùs versùs pubem, ſpecillum firmat, poſteàque inſtrumentum ſecans, ſecundùm primæ inciſionis tractum, horizontaliter retrahendo, partes obvias ab internis ad externas ſecat. Intereà maximè attendendum eſt, proſtatâ ſectâ (quod facilè percipitur, ob ſummam ejus duritiem) ut lithotomus, non incidendo, niſi extùs & tantùm ad integumentorum plagam ampliandam, retrahatur. His ritè peractis, ductorem per catheteris ſulcum, in veſicam cautè immittit Chirurgus, cavendo ne indè aberret, mox catheterem extrahit, indicem dextræ oleo inunctum, ſuper ductorem blandè impellit, forcipe in veſicam introducto, quærit calculum & educit.

Hujusce-modi, genuinis Lithotomiæ lateralis legibus conſoni, utilitates ac commoda, ratio invictè probat, quotidiana experientia feliciſſimè confirmat.

FINIS.